

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1To/7/2022
Identifikačné číslo spisu: 9520100279
Dátum vydania rozhodnutia: 13.03.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:9520100279.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča na verejnom zasadnutí konanom 13. marca 2024 v Bratislave v trestnej veci proti obžalovanému X. H. pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a iné, prejednal odvolanie prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podanom proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. PK-2T/37/2020, zo 17. mája 2022 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zamietla.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. PK-2T/37/2020, zo 17. mája 2022 bol obžalovaný X. H. podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodený spod obžaloby prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, č. VII./1 Gv 143/19/1000, zo 6. novembra 2020 pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 261 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona a prečin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, ktorých sa mal dopustiť na skutkovom základe, že dňa 15. mája 2018 podal na Regionálnom pracovisku Pôdohospodárskej platobnej agentúry ako samostatne hospodáriaci roľník pod názvom B., IČO: XX XXX XXX, so sídlom E., G., prostredníctvom svojho zamestnanca Ing. V. L. jednotnú žiadosť na rok 2018 (č. l. 343/II), ktorou mimo iného žiadal o vyplatenie podpory za hospodárenie na pôde aj za diely pôdneho bloku A. č. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X v celkovej výmere 51,62 ha, ktorou sa zaviazal v zmysle § 5 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 234/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb, pozemky s trvalým trávnatým porastom udržiavať kosením, spásaním a doplnkovo aj mulčovaním podľa nadmorskej výšky, čo však neurobil, pretože pri neohlásenej kontrole na mieste dňa 6.11.2018 kontrolná skupina PPA zistila, že na diely pôdneho bloku (ďalej len „DPB“) A. č. XXXX/X, XXXX/X M.

XXXX/X nebola vykonávaná žiadna poľnohospodárska činnosť, pozemky boli zarastené starinou a náletovou burinou, pozemok na O. XXXX/X bol obhospodarovaný len vo výmere 7,41 ha oproti žiadanej výmere 31,90 ha, pozemok na O. XXXX/X bol obhospodarovaný len vo výmere 4,29 ha oproti žiadanej výmere 5,88 ha, v dôsledku čoho mu bola krátená žiadaná podpora na pozemky vo výmere 39,92 ha (správa z kontroly na mieste č. I. 380/II.). Následne obvinený X. H., v snahe zabezpečiť si jednotnú platbu na celú výmeru dielov pôdneho bloku A., dňa 17.12.2018 podal proti rozhodnutiu Poľnohospodárskej platobnej agentúry č. 500/2178/20514/2018 z 5.4.2019 (č. I. 397/II.), ktorou mu bola krátená jednotná platba na plochu o 39,92 ha, odvolanie na regionálnom pracovisku Pôdohospodárskej platobnej agentúry, Kežmarská 9, Poprad, ku ktorému priložil denník váženia a Evidenciu o hnojení pozemku, v ktorých boli uvedené údaje o vykonaní poľnohospodárskych činností, kosenia v máji 2018, na DPB A. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X M. XXXX/X v roku 2018, o ktorých však v porovnaní s dostupnými údajmi zo satelitných snímok NDVI Indexu (normalizovaný diferencovaný vegetačný index) z programu SENTINEL bolo zistené, že sú nepravdivé, pretože uvedené pozemky O. XXXX/X, XXXX/X M. XXXX/X vôbec, a diely pôdneho bloku A. XXXX/X M. XXXX/X z časti, po celý rok 2018 nevykazovali známky poľnohospodárskych činností a neboli kosené. Obvinený X. H. vo vzťahu k 39,92 ha by v prípade vyplatenia žiadosti o platbu spôsobil škody 12 638,67 eur v rozdelení na 11 603,75 eur z Európskeho poľnohospodárskeho a záručného fondu a 1 034,92 eur zo štátneho rozpočtu SR, ktorá však v dôsledku vykonania kontroly, nebola vyplatená,

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Špecializovaný trestný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v podstate nasledovne:

„Na základe vykonaných dôkazov, so zreteľom na § 2 ods. 19 Trestného poriadku a § 278 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, vyhodnotením vykonaných dôkazov v súlade s § 2 ods. 12 Trestného poriadku, t. j. podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán, s konštatovaním, že nie je možné vykonať na hlavnom pojednávaní žiadne ďalšie dôkazy, ktoré procesné strany ani nenavrhlí, dospel súd k záveru, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Súd vyhodnotil výpovede obžalovaného ako i všetkých svedkov ako dôveryhodné a vzájomne sa dopĺňujúce a to i s ohľadom na oboznámené listinné dôkazy.

Z vykonaného dokazovania súd bez akýchkoľvek pochybností zistil, že žiadateľ B. podal 15.5.2018 na Regionálnom pracovisku Pôdohospodárskej platobnej agentúry prostredníctvom svojho zamestnanca Ing. V. L. jednotnú žiadosť na rok 2018, ktorou mimo iného žiadal o vyplatenie podpory za hospodárenie na pôde aj za diely pôdneho bloku A. Č.. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X v celkovej výmere 51,62 ha, ktorou sa zaviazal v zmysle § 5 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 234/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb, pozemky s trvalým trávnatým porastom udržiavať kosením, spásaním a doplnkovo aj mulčovaním podľa nadmorskej výšky.

Obžalovaný X. H. obhospodaroval ako samostatne hospodáriaci roľník ‚B.‘ v roku 2018 pôdu s rozlohou cca 3400 hektárov. Z vykonaného dokazovania však nebolo preukázané, že by priamo sám vykonával hospodárske činnosti na predmetnej pôde, ale tieto vykonával prostredníctvom svojich zamestnancov. Taktiež nebolo preukázané, že by zamestnancom priamo vykonávajúcim hospodárske činnosti sám zadával úlohy, ktoré mali vykonať, kontroloval ich, resp. viedol evidenciu vykonaných hospodárskych činností (kniha honov, denník váženia...). Túto činnosť pre neho vykonávali agronómovia, v stredisku A. konkrétne agronóm Y. H.

Pôdohospodárska platobná agentúra vykonala u žiadateľa 6.11.2018 neohlásenú kontrolu na mieste za príslušný rok 2018. Obžalovaný o tejto kontrole nemal v čase jej vykonania vedomosť. Táto kontrolná skupina, pozostávajúca z S. A. ako vedúceho kontrolnej skupiny a členov kontrolnej skupiny V. N. a Z. H., zistila, že na diele pôdneho bloku (ďalej len ‚DPB‘) A. Č.. XXXX/X, XXXX/X M. XXXX/X nebola vykonávaná žiadna poľnohospodárska činnosť, pozemky boli zarastené starinou a náletovou burinou, pozemok na O. XXXX/X bol obhospodarovaný len vo výmere 7,41 ha oproti žiadanej výmere 31,90 ha, pozemok na O. XXXX/X bol obhospodarovaný len vo výmere 4,29 ha oproti žiadanej výmere 5,88 ha. Z uvedenej kontroly bola vypracovaná ‚správa z kontroly na mieste‘, pričom ako dátum zaznamenania a

ukončenia kontroly bol v tejto správe uvedený deň 4.12.2018. Správa z kontroly na mieste bola žiadateľovi doručená 5.12.2018.

Voči uvedenej kontrole na mieste vykonanej 6.11.2018 podal žiadateľ odvolanie z 12.12.2018, ktoré bolo doručené poľnohospodárskej platobnej agentúre 17.12.2018 (číslo listu 270 až 271) a v ktorom uviedol, že pôsob zisťovania výsledkov bol neobjektívny a že z ním predložených dôkazov - kniha honov - kosenie, kniha honov - obracanie, zhrabovanie a zber, príjemka z 15.6.2018 - produkcia seno balikovač, denník váženia 8.5.2018 - 15.6.2018, vyplýva, že v roku 2018 na O. A. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/ X, XXXX/X boli vykonané poľnohospodárske operácie, a preto žiada Poľnohospodársku platobnú agentúru, regionálne pracovisko Poprad o stanovenie výmery podľa deklarovanej výmery.

Následne Poľnohospodárska platobná agentúra vydala rozhodnutie č. 500/2178/20514/2018 z 5.4.2019 (č. l. 397 - 398), z ktorého vyplýva, že Poľnohospodárska platobná agentúra ako príslušný orgán štátnej správy pre oblasť poskytovania podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka v zmysle príslušných právnych predpisov, na základe žiadosti podanej dňa 15.5.2018 žiadateľom B., IČO: XXXXXXXX, adresa H. X, XXXXX G., registračné číslo: 831000048 schválila okrem iného: poskytnutie podpory formou jednotnej platby na plochu v sume 440 741,14 eur v zmysle § 7 NV SR č. 342/2014 Z. z. Z odôvodnenia predmetného rozhodnutia vyplýva, že kľúčovým podkladom pre vydanie predmetného rozhodnutia boli výsledky uskutočnených kontrol. Z neoddeliteľnej prílohy predmetného rozhodnutia - špecifikácie platieb vyplýva, že jednotná platba na plochu bola krátená zo sumy 476 932,34 eur na sumu 440 741,14 eur, pričom rozdiel medzi nahlásenou plochou a určenou plochou bol stanovený vo výške 39,92 ha. Toto rozhodnutie za žiadateľa prevzal v Poprade 8.4.2019 splnomocnenec Ing. S. A..

Dňa 8.4.2019 bola spísaná zápisnica podľa § 33 zákona číslo 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka o tom, že žiadateľ B. sa prostredníctvom osoby konajúcej za žiadateľa Ing. S. A. vzdal práva na odvolanie proti rozhodnutiu číslo 500/2178/20514/2018 z 5.4.2019.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že odvolanie žiadateľa B. z 12.12.2018, ktoré bolo doručené poľnohospodárskej platobnej agentúre 17.12.2018 (č. l. 270 až 271), nesmerovalo voči rozhodnutiu poľnohospodárskej platobnej agentúry číslo 500/2178 /20514/2018 z 5.4.2019 (č. l. 397 až 398) tak, ako to uvádza prokurátor v podanej obžalobe (pozn. súdu: čo je aj v rozpore s elementárnou logikou, aby odvolanie doručené 17.12.2018 smerovalo voči rozhodnutiu, ktoré bolo vydané až 5.4.2019, teda po viac než troch mesiacoch po podanom odvolaní), ale smerovalo voči správe z kontroly na mieste, ktorá bola vykonaná 6.11.2018 S. A.Í. ako vedúcim kontrolnej skupiny a členmi kontrolnej skupiny V. N. a Z. H. Naopak, vo vzťahu k rozhodnutiu Poľnohospodárskej platobnej agentúry číslo 500/2178 /20514/2018 z 5.4.2019 sa žiadateľ B., prostredníctvom osoby konajúcej za žiadateľa Ing. S. A., vzdal práva na odvolanie, a to 8.4.2019, teda bezprostredne po prevzatí predmetného rozhodnutia.

Z uvedeného je teda zrejmé, že žiadateľ B. voči rozhodnutiu Pôdohospodárskej platobnej agentúry 500/2178/20514/2018 z 5.4.2019, ktorým mu bola krátená jednotná platba na plochu o 39,92 ha, odvolanie nepodal, ale sa práva na odvolanie vzdal.

Podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona účinného v čase skutku kto použije alebo predloží falšovaný, nesprávny alebo neúplný výkaz alebo doklad, alebo neposkytne povinné údaje, alebo použije prostriedky zo všeobecného rozpočtu Európskej únie, z rozpočtu spravovaného Európskou úniou alebo v zastúpení Európskej únie na iný účel, ako boli pôvodne určené, a tým umožní spôsobenie sprenevery alebo protiprávne zadržanie prostriedkov z uvedeného rozpočtu, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

Podľa § 261 ods. 2 Trestného zákona odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním väčšiu škodu.

Ide o úmyselný trestný čin, pričom úmysel páchatel musí obsiahnuť aj vznik tohto škodlivého následku. Podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona kto vyláka od iného dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce, ktorých poskytnutie alebo použitie je podľa všeobecne záväzného právneho predpisu viazané na podmienky, ktoré nespĺňa, a to tým, že ho uvedie do omylu v otázke ich splnenia, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

Ide o úmyselný trestný čin, ktorý je dokonaný vylákaním niektorého z uvedených plnení.

Keďže skutok uvedený v obžalobe v časti: „Následne obvinený X. H., v snahe zabezpečiť si jednotnú platbu na celú výmeru dielov pôdneho bloku A., 17.12.2018 podal proti rozhodnutiu Poľnohospodárskej

platobnej agentúry č. 500/2178/20514/2018 z 5.4.2019 (č. l. 397/II.), ktorou mu bola krátená jednotná platba na plochu o 39,92 ha, odvolanie na regionálnom pracovisku Pôdohospodárskej platobnej agentúry, Kežmarská 9, Poprad, ku ktorému priložil denník vážená a Evidenciu o hnojení pozemku' nekorešpondoval so skutočnosťou, ktorá bola vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní bez akýchkoľvek pochybností zistená: „žiadateľ B. voči rozhodnutiu Pôdohospodárskej platobnej agentúry 500/2178/20514/2018 z 5.4.2019, ktorým mu bola krátená jednotná platba na plochu o 39,92 ha, odvolanie nepodal, ale sa práva na odvolanie vzdal, dospel tunajší súd k záveru, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný, a preto rozhodol tak, že podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku obžalovaného spod obžaloby prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky oslobodil.

Pre úplnosť tunajší súd uvádza, že pri hodnotení dôkazov zisťoval, či nie je potrebné (pri zachovaní jednoty skutku) preformulovať skutkovú vetu obžaloby tak, že už samotným podaním odvolania žiadateľom voči správe z kontroly na mieste vykonanej 6.11.2018 (tak ako to bolo v konaní preukázané) vrátane predloženia hospodárskych výkazov (denník vážená, kniha honov...), ktoré v zmysle kontroly nezodpovedali realite (čo vyplýva aj z dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní - viď najmä porovnanie údajov z hospodárskych výkazov a snímok NDVI), sa obžalovaný dopustil žalovaných trestných činov.

Súd však dospel k záveru, že v konaní nebol preukázaný úmysel obžalovaného použiť alebo predložiť falšovaný, nesprávny alebo neúplný výkaz alebo doklad, a tým umožniť spôsobenie sprenevery alebo protiprávne zadržanie prostriedkov z rozpočtu Európskej únie, resp. uviesť do omylu PPA v otázke splnenia podmienok na poskytnutie dotácie, subvencie, príspevku alebo iného plnenia zo štátneho rozpočtu, a teda nebola naplnená subjektívna stránka ani trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 261 Trestného zákona ani trestného činu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona.

Obžalovaný sa priamo nepodieľal na zadávaní úloh osobám priamo vykonávajúcim hospodársku činnosť, ani ich priamo nekontroloval a nevedel ani evidenciu. Touto úlohou bol poverený na rozhodných pozemkoch v roku 2018 agronóm Y. H., pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že pravdepodobne z dôvodu, že bol agronóm Y. H. na predmetnej pozícii v roku 2018 krátko, nedokázal vykonávať svoju funkciu dostatočne dôsledne, čoho výsledkom mohli byť vyhotovené hospodárske výkazy (predložené spolu s odvolaním voči kontrole na mieste vykonanej 6.11.2018) nezodpovedajúce realite (nakolko úmyselné vyhotovenie nesprávnych hospodárskych výkazov v konaní preukázané nebolo). V konaní sa rovnako nepreukázalo, že by v čase predloženia predmetných hospodárskych výkazov na PPA v rámci odvolania voči kontrole na mieste, mal obžalovaný vedomosť ich nesprávnosti. Navyše obžalovaný bol stíhaný pre oba trestné činy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona (pokus trestného činu je konanie, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ktorého sa páchatel dopustil v úmysle spáchať trestný čin, ak nedošlo k dokonaniu trestného činu.), pričom v zmysle § 14 ods. 3 písm. a) Trestného zákona trestnosť pokusu trestného činu zaniká, ak páchatel dobrovoľne upustil od ďalšieho konania potrebného na dokonanie trestného činu a odstránil nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutého pokusu, čím by aj v prípade, že by sa obžalovanému preukázal úmysel spáchať uvedené trestné činy (čo sa však nestalo), práve vzdaním sa odvolania voči rozhodnutiu Pôdohospodárskej platobnej agentúry 500/2178/20514/2018 z 5.4.2019 upustil od ďalšieho konania potrebného na dokonanie trestného činu a odstránil nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutého pokusu a teda by zanikla trestnosť oboch žalovaných trestných činov.

Na základe vyššie uvedeného tunajší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku".

Proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu podala odvolanie prokurátorka, ktorá argumentovala nasledovne:

Odvolanie smeruje do výroku, ktorým bol obžalovaný podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku spod obžaloby oslobodený, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

„Oslobodzujúcim rozsudkom obž. X. H. súd ignoroval jeden základný a významný fakt pre vyvedenie trestnej zodpovednosti obž. X. H. a tým je, že pozemky na dieloch pôdneho bloku A. Č.. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, na ktoré žiadal podporu, zostali neobrobené, že na nich

nebola v roku 2018 vykonaná žiadna poľnohospodárska činnosť, hoci k takejto sa obž. X. H. už podaním žiadosti o podporu zaviazal. Zaviazal sa celú výmeru deklarováných pozemkov obrábať, ešte v podaní o odvolaní voči správe z kontroly na mieste, tvrdil, že aj obrobil, k čomu poskytol doklady, knihy honov a denník váženia. O týchto údajoch, v tvrdení vykonania kosenia a zberu pokosenej hmoty bolo zistené, že sú nepravdivé, pretože porovnaním zo snímkami normalizovaného diferencovaného vegetačného indexu ako aj s fotodokumentáciou vykonanou na konkrétnych deklarováných dieloch pôdneho bloku a výpoveďami svedka kontrolóra Ing. S. A., bolo zistené, že sú nepravdivé. Zhodne s týmito vykonanými dôkazmi bolo preukázané, že pozemky obrobené neboli, že na nich v roku 2018 nebola vykonaná žiadna poľnohospodárska činnosť. Tieto závery neboli na hlavnom pojednávaní spochybňované ani obžalovaným. V tomto ohľade je irelevantné, kto uvedené nesprávne doklady vytvoril, kto ich vypísal, pretože Pôdohospodárskej platobnej agentúre ich predložil, poskytol práve obž. X. H. ako jediný subjekt oprávnený k podaniu žiadosti o priame platby v zmysle § 2 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z, ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb".

Podľa § 2 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 342 /2014 Z. z.: žiadosť o priame platby môže Pôdohospodárskej platobnej agentúre predložiť osoba, ktorá obhospodaruje poľnohospodársku plochu vedenú v evidencii dielov pôdnych blokov na území Slovenskej republiky.

Obž. X. H. konkrétne pozemky, DPB neobhospodaroval, hoci sa k tomu zaviazal a žiadal na ne podporu, a keď mu na to PPA cez kontrolu na mieste prišla, t. j. zistila, že niektoré z dielov pôdnych blokov, na ktoré obž. X. H. žiada podporu, neboli vôbec obrobené, predkladal o svojom údajnom hospodárení nepravdivé doklady, ktorými presviedčal Pôdohospodársku platobnú agentúru, že má nárok na vyplatenie celej dotácie, ktorú si v len v jednotnej platbe na plochu obž. X. H. nárokoval na 3 397,68 ha, čomu zodpovedala podpora pred krátením 476 932,34 €. Že mu takáto podpora vyplatená nebola, a že sa proti vyplateniu skrátenej podpory, stále vo výške 440 741,14,-€, obžalovaný vzdal podania odvolania, nemožno dospieť k záveru, že dobrovoľne upustil od ďalšieho konania a odstránil nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému Trestným zákonom. Obžalovaný X. H. po rozhodnutí PPA č. 500/2178/20514/2018 z 5.4.2019 mal len dve možnosti, buď prijať skrátenú platbu za jednotnú platbu na plochu 440 841,14 €, alebo po podaní odvolania, nedostať nič a ísť do sporu s PPA o neisté vyplatenie výmery aj na nadhodnotených 39,92 hektára.

Podľa § 5 ods. 2 Nariadenia vlády SR č. 342 /2014 Z. z.: žiadateľ o priame platby je na diele pôdneho bloku s druhom poľnohospodárskej plochy trvalý trávny porast povinný v roku, v ktorom podal žiadosť, udržiavať všetky plochy kosením alebo spásaním a prvú agrotechnickú operáciu vykonať najneskôr do 30. septembra príslušného roku. Doplnkovo k udržiavaniu plochy kosením alebo spásaním podľa prvej vety je možné vykonať aj mulčovanie; doplnkovosť mulčovania spočíva v takom udržiavaní plochy, pri ktorom každý pozemok musí byť obhospodarovaný kosením alebo spásaním ako hlavnou agrotechnickou operáciou a mulčovanie sa vykonáva iba ako doplnková činnosť po vykonaní alebo pred vykonaním hlavnej agrotechnickej operácie. Žiadateľ je povinný najneskôr do 14 dní po vykonaní kosby odstrániť pokosenú hmotu.

Obžalovaný X. H. nie je žalovaný za to, že by nebol oprávnený podať žiadosť o podporu, resp. že by nemal k pozemkom užívacie právo, že by neobrobil svoje pozemky alebo pozemky, na ktoré mal užívacie právo, ale za to, že pred PPA už podaním jednotnej žiadosti na rok 2018 predstieral, že tak v roku 2018 urobí a predložil o tom nepravdivé doklady, v úmysle dosiahnuť vyplatenie podpory na všetku výmeru ním deklarováných pozemkov. On sám vykonal všetko, aby mu bola podpora vyplatená v deklarovanej výške výmery na 3 397,68 ha, pričom postupné znižovanie výmery z deklarováných 3 508,68 ha (č. 1. 343+/II.) na 3 399,95 ha (žiadosť o oprave JŽ 2018 po vykonanej predbežnej krížovej kontrole, č. 1. 366+/II.), až na výsledných 3 397,68 ha (žiadosťou o stiahnutie č. 1. 370/II.) bolo plne v kompetencii postupov Pôdohospodárskej platobnej agentúry podľa nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami oddelených priamych platieb.

Reagujúc na samotnú obhajobu obžalovaného X. H. prednesenú na hlavnom pojednávaní, Pôdohospodárska platobná agentúra nemusela vykonávať kontroly obrábania pôdy v kontrole na mieste, ale k jej vykonaniu bola za každých okolností oprávnená, k samotnému výkonu nebola vôbec povinná prizývať žiadateľa, pretože už podaním jednotnej žiadosti na rok 2018, sa zaviazal, že deklarované výmery DPB bude príslušným spôsobom zodpovedajúcim druhu pozemkov skutočne obrábať a všetky

ním deklarované skutočnosti sa predpokladajú ako pravdivé. Rozhodnutím PPA Č. 500/2178/20514/2018 z 5.4.2019 nebol obž. X. H. nijak sankcionovaný, toto rozhodnutie podľa svojho výroku schvaľuje poskytnutie podpory formou jednotnej platby na plochu v sume 440 741,14 €, schvaľuje... schvaľuje... schvaľuje bez uloženia akejkoľvek sankcie. Skutočnosť, že následne Pôdohospodárska platobná agentúra mu zaslala žiadosť o vysporiadanie finančných vzťahov č. N3205910214/Zo1 z 20.7.2020 vrátením celej sumy priznanej právoplatným rozhodnutím na celú podporu 741 317,44 € bola výsledkom postupu PPA a nie trestného konania. Podotýkam, že až keď túto žiadosť X. H. dobrovoľne neplnil, peniaze nevrátil, vydala PPA rozhodnutie č. 33685/2021/360-021 z 1.2.2021 o povinnosti vrátiť platbu. Keďže ani na toto rozhodnutie nebola povinnosť vrátenia vyplatenej sumy 741 317,44 € plnená, a PPA mala záväzok vyplatiť ďalšiu žiadosť o platbu, túto pohľadávku o vrátenie platby si započítala voči pohľadávke X. H. z novej žiadosti o platbu na sumu 927 399,86 €. Ani rozhodnutie PPA o povinnosti vrátenia sumy 741 317,44 €, ani jedinstajný právny úkon započítania pohľadávky voči sume 927 399,86 €, nie je však uložením sankcie. Vykonanie následnej druhej kontrole na mieste svedkami M. Y. a O. S. v dňoch 18.12.2018 a 6.12.2019 ukončená správou z kontroly na mieste z 19.8.2020 (č. l. 544-547/II.), jej spochybňovanie v neexistencii poverenia a podobne, je z pohľadu trestného konania irelevantné, pretože obžaloba sa opiera o výsledky zákonne vykonanej kontroly na mieste kontrolnou komisiou v zložení S. A., V. N., Z. A. vykonanej 6.11.2018, skončenej vypracovaním správy z 23.11.2018 (č. l. 376-383/II.). Práve obhajobou namietaná kontrola na mieste svedkami M. Y. a O. S. z 19.8.2020 bola výsledkom prešetrenia záverov prvotnej kontroly na mieste z 6.11.2018 iniciovaná odvolaním voči správe z kontroly na mieste z 12.12.2018 (č. l. 558-560/II.), ktoré podal sám obžalovaný X. H.. Avšak aj v prípade, ak by súd takýto postih považoval za dostatočný, stále mal možnosť pri uznaní viny zo žalovaného skutku pre pokus prečinu poškodzovania finančných záujmov Európskej únie podľa § 14 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v súbehu s pokusom subvenčného podvodu podľa § 14 ods. 1, § 255 ods. 1 Trestného zákona a uložiť mierny trest odňatia slobody, prípadne upustiť od potrestania, či uložiť len samostatný peňažný trest.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, navrhujem Najvyššiemu súdu SR ako odvolaciemu súdu podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku zrušiť napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. PK-2T/37/2020, zo 17.5.2022, ktorým bol obv. X. H. oslobodený spod obžaloby a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátiť vec súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie".

Ku odvolaniu prokurátorky sa vyjadril obžalovaný, ktorý prostredníctvom svojho obhajcu uviedol nasledovné:

„... vzhľadom na doručenie odôvodnenia odvolania Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR z 8.6.2022 proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo 17.5.2022, č. k. PK-2T/37/2020-1027, si v mene obž. X. H. dovoľujem uviesť, že sa v celom rozsahu stotožňujem s uvedeným rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, ktorým bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku, pričom v tomto smere súd správne konštatoval nenaplnenie subjektívnej stránky skutkovej podstaty stíhaného trestného činu. Vzhľadom na uvedené navrhujem odvolanie Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo 17.05.2022, č. k. PK-2T/37/2020-1027, podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuť".

Na verejnom zasadnutí prokurátorka na podanom odvolaní zotrvala a jeho intenciách navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Obhajca navrhol odvolanie prokurátorky ako nedôvodné zamietnuť.

Obžalovaný sa k návrhu obhajcu pripojil. Dodal, že z celej veci psychicky ochorel a ekonomicky ho to zruinovalo.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku ako i správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Mal pritom na zreteli aj povinnosť prihliadnuť na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané,

ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie prokurátorky nie je dôvodné.

Špecializovaný trestný súd v rámci procesného postupu rešpektoval a dodržal základné zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Trestného poriadku, a to najmä zásady zákonného procesu (§ 2 ods. 7 Trestného poriadku), práva na obhajobu (§ 2 ods. 9 Trestného poriadku), náležitého zistenia skutkového stavu veci (§ 2 ods. 10 Trestného poriadku), voľného hodnotenia dôkazov (§ 2 ods. 12 Trestného poriadku), ako aj zásady rovnosti strán (kontradiktórnosti) tak, ako je táto obsiahnutá v § 2 ods. 14 Trestného poriadku. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa dospel k vyhlásenému rozsudku po bezchybnom procesnom postupe a v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami, ktoré tento proces upravujú.

Zároveň v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne presvedčivo a zrozumiteľne vysvetlil dôvody, na základe ktorých bolo rozhodnuté o oslobodení obžalovaného spod obžaloby a v tomto smere predostrel relevantné úvahy.

Najvyšší súd konštatuje, že Špecializovaný trestný súd vyhodnotil vykonané dôkazy jednotlivo i vo svojom súhrne logickým a zároveň aj presvedčivo odôvodneným spôsobom, ktorému hodnoteniu z hľadiska pravidiel § 2 ods. 12 Trestného poriadku nemožno nič vytknúť. Hodnotenie dôkazov Špecializovaného trestného súdu je plne v súlade so zásadami zákonom vyžadovanými a zásadami výrokovej logiky. Skutočnosť, že prokurátorka sa nestotožňuje so skutkovými a právnymi závermi Špecializovaného trestného súdu, nemôže sama osebe viesť najvyšší súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených Špecializovaným trestným súdom.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne právo strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/2008, II. ÚS 197/2007, II. ÚS 78/2005, V. ÚS 252/2004).

Prokurátorka považovala oslobodzujúci výrok rozsudku Špecializovaného trestného súdu za nesprávny a odvolanie podala do výroku o vine obžalovaného.

Vo svojej podstate odvolanie prokurátorky spočívalo na tvrdení, že v danej veci súd nereflektoval na základný a významný fakt pre vyvodenie trestnej zodpovednosti obžalovaného X. H., že pozemky na dieloch pôdneho bloku A. Č.. XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X XXXX/X, na ktoré žiadal podporu, zostali neobrobené, že na nich nebola v roku 2018 vykonaná žiadna poľnohospodárska činnosť, hoci k takejto sa menovaný už samotným podaním žiadosti o podporu zaviazal.

K odvolacím námietkam najvyšší súd uvádza:

Obžalovanému sa kládlo za vinu, že úmyselne predložil nesprávny doklad a použil prostriedky zo všeobecného rozpočtu európskej únie, a tým umožnil spôsobenie sprenevery s väčšou škodou a že v úmysle vylákať plnenie zo štátneho rozpočtu, ktorého poskytnutie je viazané na podmienky, ktoré nespĺňal, uviedol iného do omylu v otázke splnenia týchto podmienok, a to v štádiu pokusu.

Podľa § 261 ods. 1 Trestného zákona účinného v čase skutku kto použije alebo predloží falšovaný, nesprávny alebo neúplný výkaz alebo doklad, alebo neposkytne povinné údaje, alebo použije prostriedky zo všeobecného rozpočtu Európskej únie, z rozpočtu spravovaného Európskou úniou alebo v zastúpení Európskej únie na iný účel, ako boli pôvodne určené, a tým umožní spôsobenie sprenevery alebo protiprávne zadržanie prostriedkov z uvedeného rozpočtu, potrestá sa odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky.

Podľa § 261 ods. 2 písm. a) Trestného zákona účinného v čase skutku odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním väčšiu škodu.

Podľa § 225 ods. 1 Trestného zákona kto vyláka od iného dotáciu, subvenciu, príspevok alebo iné plnenie zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu verejnoprávnej inštitúcie, rozpočtu štátneho fondu, rozpočtu vyššieho územného celku alebo rozpočtu obce, ktorých poskytnutie alebo použitie je podľa všeobecne záväzného právneho predpisu viazané na podmienky, ktoré nespĺňa, a to tým, že ho uvedie do omylu v otázke ich splnenia, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že v prípade skutkovej podstaty trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskej únie ide o úmyselný trestný čin, pričom úmysel páchatel'a musí zahŕňať i vznik škodlivého následku. Pokiaľ ide o trestný čin subvenčného podvodu, tiež sa jedná o úmyselný trestný čin, ktorý je dokonaný vylákaním niektorého z uvedených plnení.

Ako už uviedol veľmi pregnantne a podrobne súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku, obžalovanému nebolo vykonaným dokazovaním úmysel (či už priamy alebo eventuálny) porušiť objekt chránený danými skutkovými podstatami. Nebolo teda obžalovanému primárne preukázané naplnenie subjektívnej stránky v potrebnej kvalite.

Z vykonaného dokazovania jednoznačne a nepochybne vyplýva (svedkovia N., L., O., Ing. L., H.) , že vzhľadom na obhospodarovanú poľnohospodársku plochu nebolo reálne možné, aby obžalovaný osobne kontroloval vykonávanie prác na danej ploche. Preto bola táto plocha rozdelená na jednotlivé strediská a zodpovednosť za vykonávanie prác i kontroly bola delegovaná na agronómov. Títo zasa vychádzali z údajov, ktoré im boli nahlásené pracovníkmi, ktorí mali jednotlivé práce osobne vykonávať. Možno preto povedať, že v danej veci prišlo logisticky k akejsi „kaskádovitej“ delegácii kompetencií, v ktorej o otázke rozdeľovania výkonu konkrétnych prác rozhodovali agronómovia a v otázke správnosti údajov agronómovia vychádzali z údajov poskytnutých jednotlivými pracovníkmi „v teréne“ a obžalovaný vychádzal z údajov následne poskytnutými mu agronómami.

Pre posúdenie zodpovednosti obžalovaného je kľúčová výpoveď svedka H., do pôsobnosti ktorého spadalo vykonávanie a kontrola prác a údajov v spornom stredisku A.. Ten jednoznačne uviedol, že obžalovaný nemohol mať vedomosť o nesprávnosti údajov, ktoré boli následne predložené v rámci odvolania na PPA. Rovnako tak nebolo ničím preukázané, že by obžalovaný mal úmysel nevykonať žiadne práce, resp. časť prác, na výkon ktorých, sa zaviazal, a to už v čase podania samotnej jednotnej žiadosti 15.5.2018.

Z hľadiska subjektívnej stránky je teda vylúčené, aby obžalovaný naplnil svojim konaním skutkové podstaty žalovaných trestných činov.

Ak by sme v danom prípade chceli vôbec uvažovať o subjektívnej stránke na strane obžalovaného, mohli by sme hypoteticky vychádzať len zo zavinenia vo forme nedbanlivosti. V tomto prípade by hypoteticky prichádzalo hypoteticky do úvahy žalovaný skutok posúdiť ako trestný čin podľa § 263 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, kde na naplnenie jeho znakov postačuje nedbanlivostné zavinenie. Zároveň je však potrebné uviesť, že obžalovanému sa kladie za vinu spáchanie trestnej činnosti vo forme pokusu, čím je vylúčené posúdiť jeho trestnú činnosť ako spáchanú z nedbanlivosti.

Najvyšší súd posudzoval ďalej správnosť postupu súdu prvého stupňa, keď tento oslobodil obžalovaného s poukazom na § 285 písm. a) Trestného poriadku, teda že nebolo dokázané, že sa stal žalovaný skutok a nie podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku, teda že skutok nie je trestným činom.

V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na argumentáciu súdu prvého stupňa, že v priebehu dokazovania sa ukázalo sa, ako zrejmé, že odvolanie žiadateľa B. z 12. decembra 2018, ktoré bolo doručené Poľnohospodárskej platobnej agentúre 17. decembra 2018 (č. l. 270-271), nesmerovalo voči rozhodnutiu Poľnohospodárskej platobnej agentúry č. 500/2178 /20514/2018 z 5. apríla 2019 (č. l. 397

až 398) tak, ako to uvádza prokurátorka v podanej obžalobe, ale smerovalo voči správe z kontroly na mieste, ktorá bola vykonaná 6. novembra 2018 vedúcim kontrolnej skupiny S. A. a členmi kontrolnej skupiny V. N. a Z. H..

Žiadateľ B., proti rozhodnutiu Poľnohospodárskej platobnej agentúry č. 500/2178/20514/2018 z 5. apríla 2019, ktorým mu bola krátená jednotná platba na plochu o 39,92 ha, odvolanie nepodal, ale sa práva na odvolanie vzdal.

Skutok uvedený v obžalobe v časti: „Následne obvinený X. H., v snahe zabezpečiť si jednotnú platbu na celú výmeru dielov pôdneho bloku A., dňa 17.12.2018 podal proti rozhodnutiu Poľnohospodárskej platobnej agentúry č. 500/2178/20514/2018 z 5.4.2019 (č. l. 397/II.), ktorou mu bola krátená jednotná platba na plochu o 39,92 ha, odvolanie na regionálnom pracovisku Pôdohospodárskej platobnej agentúry, Kežmarská 9, Poprad, ku ktorému priložil denník váženia a Evidenciu o hnojení pozemku...“, teda nekorešpondoval so skutočnosťou, ktorá bola zistená vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní pred Špecializovaným trestným súdom.

Keďže pri rozhodnutí o oslobodení obžalovaného spod obžaloby konajúci súd nemá do skutku zasahovať, javí sa procesná forma rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolaciemu súdu ako procesne udržateľná.

Preskúmaním obsahu spisového materiálu tak najvyšší súd zistil, že prvostupňový súd postupoval správne a v súlade so zákonom pri zisťovaní a ustálení skutkového stavu veci ohľadne výroku o vine, keď na hlavnom pojednávaní vykonal všetky potrebné a dostupné dôkazy, ktoré následne náležite vyhodnotil a dospel tak k správne a úplnému skutkovému záveru.

Tento, aj podľa názoru odvolacieho súdu plne zodpovedá výsledkom vykonaného dokazovania, z ktorých prvostupňový súd vyvodil správny záver.

Keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa nebolo potrebné meniť, alebo rušiť, nakoľko toto je zákonné a správne a Špecializovaný trestný súd nepochybil, odvolací súd poukazuje v plnom rozsahu na dôvody napadnutého rozsudku. Dôvody napadnutého rozsudku sú zrejmé až vyčerpávajúce, logické a zákonné a najvyšší súd sa s nimi plne stotožňuje.

Riadiac sa uvedeným rozhodol odvolací súd tak, ako je vyjadrené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.